

آموزش

روخوانی قرآن کریم

«سطح یک»

ویژه‌ی کودکان

با تجدید نظر و اضافات
شیخ علی جیبی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
﴿فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْءَانِ﴾

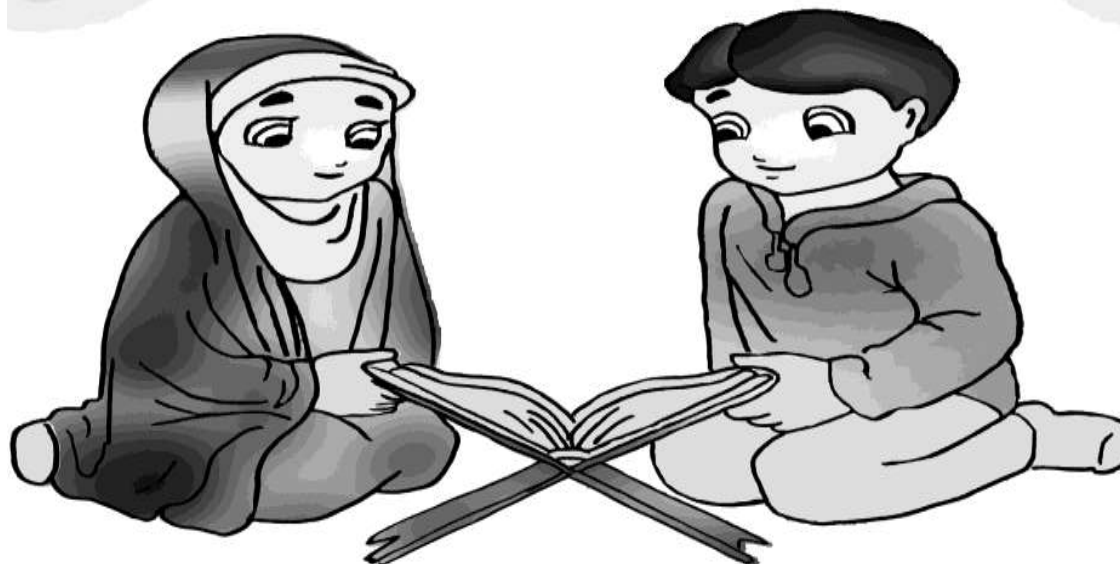
آنچه می‌توانید از قرآن بخوانید.

هر کس که کند عَمَل به قرآن
گُلزار بهشت منزل اوست

فرمود پیامبر ای مسلمان
قرآن همه عُمَر با دل اوست

مژده به قرآن آموزان عزیز

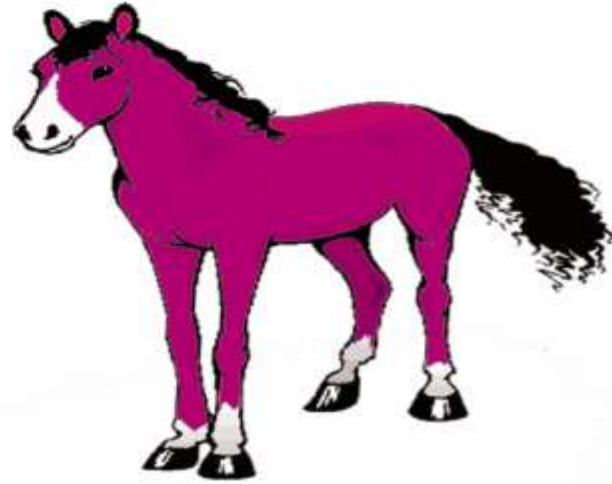
همه ی ما با روخوانی قرآن کریم آشنا هستیم

قرآن کریم به زبان عربی است، برای اینکه همه بتوانند قرآن را درست بخوانند، کلمات آن را علامت گذاری کرده اند. الفبا و علامت های قرآن همانند الفبا و علامت های زبان فارسی است، پس «همه ی ما می توانیم قرآن را به راحتی بخوانیم» به یاد داشته باشید: تنها حروفی خوانده می شوند که دارای علامت اند و حروفی که علامت ندارند خوانده نمی شوند.

فَته -

سَبَد

أَسْب

یکی از صداهایی که کلمه های فارسی به کمک آن خوانده می شود صدای « آ - » می باشد، مانند:

أَبْر - بَرَف - شَب - نَخ - أَشْكَ
قَلَم - نَمَك - دَفْتَر - عَسَل - خَبِر

در قرآن هم چنین صدایی « آ » است که به آن « فَتْحَه » می گویند، مانند:

أَب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص
ض ظ ع غ ف ق ك ل م ن و ه ي

کلمه‌های زیر را بخش بخش و شمرده بخوانید:

قَدَر = قَدَر فَعَلَ = فَعَلَ

عَبَدَ = عَبَدَ كَتَبَ = كَتَبَ

فَحَشَرَ = فَحَشَرَ خَلَقَكَ = خَلَقَكَ

وَجَدَكَ = وَجَدَكَ أَبَعَثَ = أَبَعَثَ

کلمه های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

خَتَمَ - حَسَدَ - أَمَرَ - مَكَرَ - نَزَلَ - فَعَلَ - قَتَلَ - خَلَقَ - حَشَرَ
سَجَدَ - أَبَقَ - تَرَكَ - حَمَلَ - سَقَرَ - سَكَنَ - رَفَعَ - شَجَرَ - صَدَقَ
عَبَسَ - شَرَعَ - وَقَعَ - سَقَرَ - بَرَزَ - يَدَكَ - أَفَلَ - وَسَقَ - سَلَفَ
فَقَتَلَ - وَجَدَكَ - فَمَكَثَ - وَضَرَبَ - فَقَدَرَ - مَنَعَكَ - فَسَجَدَ - سَأَلَكَ
فَحَشَرَ - لَذَهَبَ - فَخَرَجَ - مَنَعَكَ - وَسَلَكَ - فَخَلَفَ - وَقَذَفَ - فَجَعَلَ
وَصَدَقَ - عَقَبَةَ - لَبَّرَزَ - ظَلَمَكَ - فَجَمَعَ - وَخَسَفَ - فَنَظَرَ - شَجَرَةَ

کَسْرَه

دِرَخت

اِسْتِکَان

یکی از صداهایی که کلمه های فارسی به کمک آن خوانده می شود صدای « اِ - » می باشد، مانند:

اِمَشَب - شِکَر - وَرِزِش - پِسَر - اِسْتَخِر
قِرْمِز - مَنزِل - بَرِنَج - گَرْدِش - فِلِفِل

در قرآن هم چنین صدایی «اِ» است که به آن «گسره» می‌گویند؛ مانند:

اِبِّ تِ ثِ جِ حِ خِ دِ ذِ رِ زِ سِ شِ صِ
ضِ طِ ظِ عِ غِ فِ قِ كِ لِ مِ نِ وِ هِ يِ

کلمه‌های زیر را بخش بخش و شمرده بخوانید:

اِبِّ لِ = اِبِلِ مَ لِ كِ = مَلِكِ

رَ حِ مَ = رَحِمَ نَ سِ يَ = نَسِيَّ

لَ عَ لِ مَ = لَعَلِمَ بِ يَ دِ كِ = بِيَدِكَ

فَ صَ لَ تِ = فَصَلَّتِ حَ سَ نَ ةِ = حَسَنَةٌ

کلمه های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

إِرْمَ - شَهَدَ - أَبَتِ - شَهَدَ - عَمِلَ - أَمِنَ - وَلَكَ - مَثَلٍ - عَمِيَ
فَلِمَ - يَجِدُ - سَفِهَ - وَرِثَ - فَبِمَ - عَلِمَ - وَرَقٍ - أذِنَ - بَلَدٍ
سَمِعَ - حَسِبَ - بَرِقَ - عَوَجَ - فَرِحَ - قَصَصَ - قَمَرَ - كَذَبَ - شَجَرَ
لَنَفِدَ - وَخَسِرَ - وَغَضِبَ - فَفَزِعَ - بَعِصِمَ - شَجَرَةَ - أَخَذَتِ - لَلْبَيْثِ
بِشَرِّ - فَعَلِمَ - وَقَعَتِ - أَزْفَتِ - فَصَعِقَ - بَلَغَتِ - تَبِعَكَ - عَشْرَةَ
فَحَمِلَ - بَرْرَةَ - فَحَمِلَ - عَلِمَتِ - بَلَغَنِي - كَلِمَةَ - فَصَلَّتِ - حَسَنَةَ

ضَمَّةٌ

بَلْبُلٌ

أُرْدِكٌ

یکی از صداهایی که کلمه های فارسی به کمک آن خوانده می شود صدای «أُ» می باشد، مانند:

أُتَاقٌ - سُرُخٌ - كُؤُلٌ - خُشِکٌ - أُجَاقٌ
دُشْمَنٌ - دُرُوسَتٌ - سُنْبِلٌ - شُتْرٌ - مَحْکَمٌ

در قرآن هم چنین صدایی «أ» است که به آن «ضمه» می‌گویند؛ مانند:

أ ب ث ثُ جُ حُ خُ دُ ذُ رُ زُ سُ شُ صُ
ضُ ظُ طُ عُ غُ فُ قُ كُ لُ مُ نُ وُ هُ يُّ

کلمه‌های زیر را بخش بخش و شمرده بخوانید:

سُبُلٍ = سُبُلٍ	قُتِلَ = قُتِلَ
حَسَنٍ = حَسَنٍ	خُلِقَ = خُلِقَ
أَعْظَمَكَ = أَعْظَمَكَ	فَطَبِعَ = فَطَبِعَ
فَقُتِلَ = فُقُتِلَ	فُتِحَتْ = فُتِحَتْ

کلمه های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

نُبِدَ - حُبِكِ - زَبَدٌ - تَجِدُ - قَدِرَ - هُدَى - أَحَدٌ - رُسُلٌ - كَبُرَ
أُذُنَ - نُرِيَ - كُتِبَ - يَعِظُ - أَفِكَ - فُتِحَ - أَجِدُ - جُعِلَ - أُذِنَ
يَعُدُّ - تَصِفُ - نُفِخَ - قُتِلَ - تَصِلُ - نَعُدُّ - ضَعُفَ - ظَلِمَ - تَذَرُ
فَرَفَعَ - وَيَرِثُ - فَبِهَتْ - لَأَجِدُ - عُمُرِكَ - أَتَذَرُ - عُنُقِكَ - بَصْرِكَ
وَجُمِعَ - فَكَبُرَ - لَنُبِدَ - فُتِحَتْ - رُسُلِكَ - لَقُضِيَ - عَضُدَكَ - فَطَبِعَ
نَصْرَكُمْ - سَنَسِمُ - أَحَدَهُمْ - وَحَمَلَتْ - هُمَزَةٌ - فَبَصْرِكَ - يَعِدُكُمْ

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: برای این که بتوانید کلمات دارای علامت های آموزش داده شده را بخوانید، تمرین های زیر را انجام دهید.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت های آموزش داده باشد. به یاری خداوند با علامت های دیگر نیز آشنا خواهیم شد. از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال های شما را برطرف کنند.

* * * * *

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَا مِنْ مُؤْمِنٍ ... إِلَّا وَ لِلَّهِ عَلَيْهِ حَقٌّ وَاجِبٌ أَنْ يَتَعَلَّمَ مِنَ الْقُرْآنِ

پیامبر اکرم ﷺ فرموده اند: هیچ مؤمنی نیست مگر اینکه خداوند بر او حق واجبی دارد

که باید (به اندازه توانش) قرآن را بیاموزد

فتحه‌ی کشیده — ا

آنار

آب

یکی از صداهایی که کلمه های فارسی به کمک آن خوانده می شود صدای « آ-ا » می باشد، مانند:

آزاد - نان - برادر - تاب - آبان
باران - بازار - خراسان - سارا - بادام

در قرآن هم چنین صدایی است که به آن «**صدای کشیده ی فتحه**» می گویند، برای

اینکه از «ا» ناخوانا تمیز داده شود، قبل از آن فتحه ی ایستاده «-ا» قرار داده اند؛ مانند:

ءَا بَا ثَا ثَا جَا حَا دَا ذَا رَا زَا سَا شَا ضَا

ضَا طَا ظَا غَا فَا قَا كَا لَا مَا نَا وَا هَا يَا

در بعضی از کلمات، شکل الف صدای کشیده ی فتحه نوشته نشده در این صورت، فتحه ی

ایستاده «-ا»، نشانه ی صدای کشیده ی فتحه است؛ مانند:

ءُ بُ ثُ ثُ جُ حُ دُ ذُ رُ زُ سُ شُ ضُ

ضُ طُ ظُ غُ فُ قُ كُ لُ مُ نُ وُ هُ يُ

کلمه‌های زیر را بخش بخش و شمردن بخوانید:

تَخَا فَا = تَخَا فَا

مَا لَهَا = مَا لَهَا

مَا كَانَ = مَا كَانَ

مَا تِ = مَا تِ

ذَلِكَ = ذَلِكَ

إِلَهُ = إِلَهُ

أَيَاتٍ = أَيَاتٍ

مَا بٍ = مَا بٍ

حُجْرَاتٍ = حُجْرَاتٍ

مَشَارِقُ = مَشَارِقُ

فَذَلِكَ = فَذَلِكَ

كَذَلِكَ = كَذَلِكَ

وَعَدْنَا = وَعَدْنَا

جَنَاحَكَ = جَنَاحَكَ

کلمه های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

خَافَ - رَانَ - ضَاقَ - قَالَ - طَابَ - مَاذَا - فَاذَا - دَحَاهَا
خَاتَمَ - آيَاتٍ - حَارَبَ - أَرَادَا - هَذَانِ - رَأَى - إِلَهَكَ - قِيَمَةَ
أَذْنَ - مُقَامَ - غَالِبَ - ظَاهِرُ - خَالِكَ - أَصَابَ - فَطَالَ - يُرَادُ
ثَلَاثَةَ - صَلَوَاتُ - نَمَارِقُ - غَالِيَهَا - قَانِنَاتُ - عِبَادِنَا - لِأَغَالِبَ
سَافِلَهَا - بِجَانِبِ - آيَاتِنَا - يُضَاعَفُ - ثَمَرَاتِ - قَاصِرَاتُ - ذُلِكُمَا
كَانَ مِرْاجُهَا - فَنَادَاهُمَا - أَثَارَهُمَا - مَا لِأَطَاقَةَ لَنَا - بِضَاعَتُنَا - نُدَاوِلُهَا

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: برای این که بتوانید کلمات دارای علامت های آموزش داده شده را بخوانید، تمرین های زیر را انجام دهید.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت های آموزش داده باشد. به یاری خداوند با علامت های دیگر نیز آشنا خواهیم شد.

از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال های شما را برطرف کنند.

* * * * *

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: نَوِّرُوا بُيُوتَكُمْ بِتِلَاوَةِ الْقُرْآنِ

پیامبر اکرم ﷺ فرموده اند: خانه هایتان را با تلاوت قرآن نورانی کنید،

کسره ی کشیده — ای

سیب، سینی

ایران

یکی از صداهایی که کلمه های فارسی به کمک آن خوانده می شود صدای «**ای-ی-ی**» می باشد، مانند:

ایمان - فیل - بازی - میخ - ایلام
بسیجی - زیبا - شیرین - بیبا - زمینی

در قرآن هم چنین صدایی است که به آن «**صدای کشیده‌ی کسره**» می‌گویند، برای اینکه از «**ی**» ناخوانا، تمیز داده شود، قبل از آن کسره‌ی ایستاده «**- یِ، - یِ**» قرار داده‌اند؛ مانند:

ای پی تی بی جی حی خی دی ذی ری زی سی بی بی
ضی طی ظی عی غی فی قی کی لی می نی وی هی پی

کلمه‌های زیر را بخش بخش و شمرده بخوانید:

رُ سُّ لِي = رُسُلِي	يُعِيدُ = يُعِيدُ
فِي دِينِ = فِي دِينِ	إِيمَانُ = إِيْمَانُ
مَدِينِ = مَدِينِ	سَفِيهُنَا = سَفِيهُنَا
أَبَا رِي = أَبَا رِي	فَاكِهِي = فَاكِهِي

کلمه های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

رُسُلِي - يُرِيدُ - حَدِيدَ - أُنَيْبُ - كَرِيمٌ - نُسُكِي - يَضِيقُ - عَمَلِي
قَمِيصِي - سِنِينَ - سِنِينَ - سَبِيلِي - غَنَمِي - يَتِيمَ - عِبَادِي - يُصِيبُ
أَبَابِيلَ - أَرَادَنِي - شَيَاطِينُ - أَخَذِينَ - لِحَيَاتِي - أَسَاطِيرُ - فَكِهِينَ
فَطَرَنِي - مَدِينِينَ - خَلَقَنِي - فَرِحِينَ - مَدِينَةَ - سَيُصِيبُ - سَنُعِيدُهَا
فِي جِيدِهَا - فَنَسِيتَهَا - جَعَلَنِي - سَتَجِدُنِي - خَالِدِينَ فِيهَا - فِي أَذَانِنَا
لَأَشِيَةَ فِيهَا - فِي مَنَامِهَا - ضَارِمِينَ - مُسَافِحِينَ - بِخَازِنِينَ - بِيَمِينِكَ

ضمته ی کشیده — و

خُروس

او

یکی از صداهایی که کلمه های فارسی به کمک آن خوانده می شود صدای « او - و » می باشد، مانند:

توپ - بازو - دوست - دارو - توت
طوطی - آلو - پرستو - آبرو - قوری

کلمه های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

أَقُولُ - أَوْتِي - قُلُوبٌ - خُذُوهُ - نُودِي - ثَمُودٌ - أَتُونِي - أَجُورَ - يُوعِظُ
خَافُونَ - أَبُوكَ - رُوحِنَا - هَارُونَ - صُدُورٍ - يُوحُونَ - تُورُونَ - كُنُوزِ
قَارُونَ - يَقُولُ - يَكُونُ - بَطُونٍ - أَقَوْمٌ - وَجُوهٌ - تَكُونُ - يُوقِنُونَ
يُوعِدُونَ - قَادِرُونَ - تُوقِدُونَ - فَكِيدُونِي - تُوعِدُونَ - كَالِحُونَ
يُنَالُونَ - فَعَقَرُوهَا - فَذَبَحُوهَا - فَشَارِبُونَ - حُوتَهُمَا - لَكَاذِبُونَ
يُخَادِعُونَ - يُبَايِعُونَكَ - لَايْتُوبُونَ - أَتَجَادِلُونِي - فِيهَا خَالِدُونَ

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: برای این که بتوانید کلمات دارای علامت های آموزش داده شده را بخوانید، تمرین های زیر را انجام دهید.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت های آموزش داده باشد. به یاری خداوند با علامت های دیگر نیز آشنا خواهیم شد. از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال های شما را برطرف کنند.

* * * * *

قال رسول الله ﷺ: أفضلُ العبادَةِ قراءةُ القرآنِ.

پیامبر اکرم ﷺ فرموده اند: برترین عبادت ها، قرائت قرآن است.

سکون

بَیْر

دَسْت

در زبان فارسی حروفی داریم که هیچ یک از صداهاى «آ - ای - او» را ندارند و به کمک حرف صدا دار قبل از خود خوانده مى شوند؛ مانند:

آب - چَمَن - چِشَم - اَرْدَك - لَك لَك
سَبز - دُكْتَر - دَشْت - بَهْمَن - پَرچَم

در قرآن هم چنین حرفی می‌باشد که به آن حرف ساکن می‌گویند؛ مانند:

مَنْ - اِنْ - قُمْ - لَنْ - مِنْ - قُلْ - هَلْ - اِذْ - كُنْ

كَمْ - ذُقْ - قَدْ - هُمْ - سَلْ - تُبْ - دَعْ - خُذْ

برای این که با حروف ناخوانا، تمیز داده شوند با علامت سکون «ْ» نشان داده شده

است. که به کمک حرف صدا دار قبل از خود به یک بخش خوانده می‌شود؛ مانند:

مَنْ - اِنْ - قُمْ - لَنْ - مِنْ - قُلْ - هَلْ - اِذْ - كُنْ

ذَرْ - كَمْ - ذُقْ - قَدْ - هُمْ - سَلْ - تُبْ - دَعْ - خُذْ

کلمه‌های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

يَدٌ = يَلِدُ مِذْكٌ = مِنْكَ

أَعْدَاءٌ هَدَّ = أَعْتَدُوا كُنْتُمْ = كُنْتُمْ

يَغْفِرُ = يَغْفِرُ نَخْرَجُ = نَخْرَجُ

أَعْتَدْنَا = أَعْتَدْنَا كَيْدُهُمْ = كَيْدُهُمْ

يَمَسُّ نِي = يَمَسُّ نِي أَحْضَرْتُ = أَحْضَرْتُ

يَعْبُدُونَ = يَعْبُدُونَ أَصْدَأْتُكُمْ = أَصْدَأْتُكُمْ

کلمه های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

أَسْلِمَ - خِفْتُمْ - تُشِمِتَ - عَنْهُمْ - مِنْكُمْ - أَبْصِرَ - يُصْلِحُ - قَوْمِي
صَدَدْتُمْ - أَمِنْتُمْ - يُشْرِكُنَ - قَبْلَكُمْ - كَفَرْتُمْ - أَسَأْتُمْ - عَلِمْتُمْ
وَضَعْتُهَا - وَضَعْتُهَا - يَسْتَعْفِفْنَ - يَخْلُقُونَ - يُخْلِقُونَ - فَيُظَلِّلْنَ
رَزَقْنَاهُمْ - أَمْوَالَهُمْ - أَكْثَرَهُمْ - يَجْتَنِبُونَ - اسْتَخْلَصَهُ - أَعْجَبْتَكُمْ
أَخْلَصْنَاهُمْ - مُذَبِّذِينَ - خَلَفْتُمُونِي - فَأَخْلَفْتَكُمْ - أَلْسِنَتُهُمْ
فَيُدْهِنُونَ - تَسْتَرُونَ - فَيُسْحِكْكُمْ - أَمَدَدْنَاكُمْ - إِذَا عَجَبْتَكُمْ

آیه های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه کلمه و شمرده بخوانید.

نَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا تُبْصِرُونَ
وَ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ
إِذْ هَبَّ أَنْتَ وَأَخُوكَ بِآيَاتِي وَلَا تَنِيَا فِي ذِكْرِي
لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ
يَصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالُكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ
مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ
يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ
يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنْذِرِينَ
قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ
هَيَّاتَ هَيَّاتَ لِمَا تُوعَدُونَ
إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا
لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ
وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ أَفَلَا يَشْكُرُونَ
فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: برای این که بتوانید کلمات دارای علامت های آموزش داده شده را بخوانید، تمرین های زیر را انجام دهید.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت های آموزش داده باشد. به یاری خداوند با علامت های دیگر نیز آشنا خواهیم شد. از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال های شما را برطرف کنند.

* * * * *

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ.

پیامبر اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرموده اند: برترین شما کسی است که قرآن را یاد بگیرد و آموزش دهد.

نَجَّار

نَقَّاش

در فارسی به کلمه هایی بر می خوریم که حرفی یک بار نوشته شده ولی دو بار خوانده می شود؛ مانند:

بَنَّا - قَنَاد - مُعَلِّم - قَصَّاب - عَكَّاس
 بَرّه - ذُرَّت - كَفَّاش - دَقَّت - آرّه

در قرآن هم چنین علامتی « ۳ » است که به آن « **تشدید** » می‌گویند و مانند فارسی روی هر حرفی باشد دو بار خوانده می‌شود. یک بار به صورت ساکن و بار دیگر با همان صدایی که آن حرف دارد، هنگام خواندن نباید آنها فاصله باشد؛ مانند:

رَبِّ ~~رَبِّ~~ = رَبِّ

صَلِّ ~~صَلِّ~~ = صَلِّ

حَقِّ ~~حَقِّ~~ = حَقِّ

إِلَّا ~~إِلَّا~~ = إِلَّا

إِنَّ ~~إِنَّ~~ = إِنَّ

کلمه‌های زیر، یک بار جدا جدا و بار دیگر باهم نوشته شده آنها را بخش بخش و شمرده بخوانید:

مَدَّ دَ = مَدَّ

إِنَّ نَ = إِنَّ

ثُمَّ مَ = ثُمَّ

مَسَّ سَ = مَسَّ

أَيُّ هَا = أَيُّهَا

فَ ثُمَّ مَ = فَثُمَّ

رَبُّ بَ كَ = رَبُّكَ

لِ حُبِّ بٍ = لِحُبِّ

جَا هَذَا نَ مَ = جَاهَنَّمَ

فَصَدَّ نَا هُ = فَصَلْنَا هُ

يَصْعَدُ صَعُو دُ = يَصْعَدُ

مَتَّعْنَا هُمْ = مَتَّعْنَا هُمْ

کلمه های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

لِحُبِّ - يُضِلُّ - صَدَّهَا - ظِلُّهَا - يَدْعُ - سِتَّةَ - تَخَلَّتْ - فَصَلَ
مُدَبِّرٌ - رَبِّيَانِي - اِيْمَانُهُنَّ - طَوَّافُونَ - مُقَرَّبِينَ - اَضَلَّنِي - يَصَعَّدُ
عَلِيُونَ - عَلِيَّيْنَ - ذُرِّيَّتَهَا - رَبَّانِيَّيْنَ - مُقَرَّنِينَ - تَحِيَّتُهُمْ - صَرَّفَانَا
تَتَّخِذُوهُ - سَخَّرْنَاهَا - يُسَبِّحُنَ - يَشْتَقُّ - يَتَخَلَّفُكُمْ - نَضَّاخَتَانِ
سَمَاعُونَ - يَتَسَلَّلُونَ - لِيَذْكُرَ - جَهَنَّمَ - لِلْمُطَفِّفِينَ - لَفِي عَلِيَّيْنَ
وَمِنْ ذُرِّيَّتِي - لِيَقُولَنَّ - لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ - فَصَلَ لِرَبِّكَ - ثُمَّ اغْرَقْنَا

آیه های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه کلمه و شمرده بخوانید.

أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ
وَرَبِّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ
لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنَّكُمْ تُكَذِّبُونَ
ثُمَّ بَعَثْنَاكُمْ مِنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ
وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ
وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِبَغْيِهِمْ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ
أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ أَفَرَأَيْتَ إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ - فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: برای این که بتوانید کلمات دارای علامت های آموزش داده شده را بخوانید، تمرین های زیر را انجام دهید.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت های آموزش داده باشد. به یاری خداوند با علامت های دیگر نیز آشنا خواهیم شد.

از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال های شما را برطرف کنند.

* * * * *

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا قَرَأَ عِنْدَكَ الْقُرْآنَ وَجَبَ عَلَيْكَ الْإِنْصَاتُ وَالْإِسْتِمَاعُ

امام صادق فرموده اند: هنگامی که نزد شما قرآن خوانده می شود واجب است بر شما

که ساکت شوید و گوش فرا دهید.

علامت مدّ

در درس های گذشته با صداهای کشیده ی «اِیِو» آشنا شدیم؛ زمان تلفظ صداهای کشیده، دو برابر زمان تلفظ صداهای کوتاه می باشد؛ مانند:

ءاتُونی - حیاتِی - نُوحیها

بعضی وقت ها، باید صداهای کشیده ی «اِیِو» را بیشتر از حالت معمولی کشید، در این صورت برای راهنمایی ما در قرآن، علامتی به این شکل «~» روی صداهای کشیده قرار داده اند.

نام این شکل «~» علامت مد است.

کلمه های زیر یک بار بدون علامت مد و بار دیگر با علامت مد نوشته شده، آنها را به صورت شمرده بخوانید.

جاءَ	با کشش بیشتر	جاءَ
جیَّ	با کشش بیشتر	جیَّ
سوءُ	با کشش بیشتر	سوءُ

کلمه‌های زیر، یک بار جدا جدا و بار دیگر باهم نوشته شده آنها را بخش بخش و شماره ده بخوانید:

يَ شَاءُ = يَشَاءُ

رَادُّ دُ كَ = رَادُّكَ

يُ ضِيَءُ = يُضِيءُ

ضَالُّ لِي نَ = ضَالِّينَ

بِ ضَارُّ رِ هِمُّ = بِضَارِّهِمْ

فِي أَيِّ دِي هِمُّ = فِي أَيِّدِيهِمْ

کلمه‌های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

دُعَاءُ - مَا أَنْتُمْ - وَرَاءَ - يُشَاقِّ - فِي أَمْرِي - تَفِيءَ - بَيِّضَاءَ - عَالَانَ
فُقَرَاءَ - لَا أَحِبُّ - حَاجَّ - لَا أَعْبُدُ - دِمَاءَكُمْ - مَا أَهْلَكْنَا - فِي أَيَدِيهِمْ
الْحَاقَّةُ - غِطَاءَكَ - بِضَارِهِمْ - مَا أَشْرَكْتُمْ - حُنَفَاءَ - وَلَا أَمِّينَ - حَافِينَ
رَبَّنَا إِنَّا لَضَالُّونَ - مُدْهَامَّتَانِ - عُلَمَاءُ - لَا أَمْلِكُ - يُحَادُّونَ - فَلَا أَقْسِمُ
فِي أَمْوَالِهِمْ - يُشَاقِّ - إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ - يَهْدِي إِلَيْهِ - لِيُحَاجُّوكُمْ
إِذَا أَرَدْنَا أَنْ نَهْلِكَ - سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ - لَعَلِّي آتِيكُمْ - بَلَوْنَا أَصْحَابَ

آیه‌های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه کلمه و شمرده بخوانید

يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ أَنْابَ
كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ
رَبَّنَا أَخْرَجْنَا مِنْهَا فِرْعَانَ فَإِنَّا ظَالِمُونَ
وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرَّهُمْ وَمَا يُفْتَرُونَ
فَلَمَّا جَاءَهُمْ بَايَاتُنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ
وَمَا تَنْقِمُ مِنَّا إِلَّا أَنْ آمَنَّا بِآيَاتِ رَبِّنَا لَمَّا جَاءَتْنَا
يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ
فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ
قَالَ رَبِّيَ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ
وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ
قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ
إِنِّي أُرِيدُ أَنْ تَبِؤَءَ بِيَاثِمِي وَإِثْمِكَ
بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ
فَإِنْ حَاجُّوكَ فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: برای این که بتوانید کلمات دارای علامت های آموزش داده شده را بخوانید، تمرین های زیر را انجام دهید.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت های آموزش داده باشد. به یاری خداوند با علامت های دیگر نیز آشنا خواهیم شد.

از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال های شما را برطرف کنند.

* * * * *

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لِكُلِّ شَيْءٍ رَبِيعٌ وَرَبِيعُ الْقُرْآنِ شَهْرُ رَمَضَانَ

امام صادق فرموده اند: باری هر چیزی بهاری است و بهار قرآن ماه رمضان است.

تنوین = ّ

در درس های گذشته با خواندن این کلمه ها آشنا شدید:

كِتَابَ - كِتَابٍ - كِتَابٌ

در زبان عرب، در هنگام خواندن بعضی از کلمه ها، در آخر آن ها نون ساکنِ اضافی آورده می شود؛ مانند

كِتَابَنْ - كِتَابِمْ - كِتَابُمْ

برای این که این نون اضافی، با نون اصلی کلمه اشتباه نشود، آن را نمی نویسند و به جای آن علامت صدایِ حرفِ قبلی را تکرار می کنند؛ مانند:

كِتَابَنَّ - كِتَابِمْ - كِتَابُمْ

نام این علامت ها « ّ »، « ِمْ »، « ُمْ » « تنوین » است.

تنوین: نون ساکنی است که نوشته نشده ولی خوانده می شود و نشانه‌ی آن تکرار علامت صدای حرف می باشد.

تنوین بر سه قسم است:

۱. تنوین فتحه: « - - + ن = - - »، مانند: رَحْمَةٌ = رَحْمَةٌ

۲. تنوین کسره: « - - + ن = - - »، مانند: رَحْمَةٍ = رَحْمَةٍ

۳. تنوین ضمه: « - - + ن = - - »، مانند: رَحْمَتُنْ = رَحْمَتُنْ

یادسپاری: بعضی وقت‌ها بعد از علامت تنوین فتحه « - - » یکی از دو حرف « ا - ی » می‌آید که هیچ‌گونه علامتی ندارند و خوانده نمی‌شوند؛ مانند:

قَوْمًا - أَمْرًا - حَقًّا - يُسْرًا - يَوْمًا - هُدًى - ضِحًى - مَوْلًى - أَدًى - طَوًى
حَبًّا - مُلْكًا - مَكْرًا - لَيْلًا - بَعْضًا - سُدًى - طَوِيلًا - سُوءً - ضَلَالًا - عَمًى

کلمه های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

أَنْهَارًا - رَسُولٌ - عَظِيمٍ - كَثِيرًا - مَرَّةً - فِتْنَةً - عِظَامًا - رِجَالٌ - جَزَاءً
أَعْنَابٍ - أُمَّةٍ - هَيْئًا - بُهْتَانٌ - إِلَهَةً - نِسَاءً - رَحْمَةً - مُسَمًّى - نَضْرَةً
أَحْيَاءً - بِضَاعَةً - مُصَفًّى - جَارِيَةً - جُفَاءً - مُفْتَرًى - مَرَّةً - بِقِيعَةٍ
فِي ضَلَالٍ - مَوْعِظَةً - مُطَهَّرَةً - مُسْتَقْرَأً - قِيَمَةً - مُمَزَّقٍ - وَازِرَةً - سَيَّارَةً
صَافَاتٍ - غَاشِيَةً - أَجْنِحَةً قَمَطَرِيًّا - مَعْرُوفَةً - زُجَّاجَةً - اسْتِكْبَارًا
مَعْدُودَةً - - مُلْتَحِدًا - مُسْتَبْشِرَةً - مُتَفَرِّقَةً - مُتَجَاوِرَاتٍ - لَا شَرْقِيَّةٍ

آیه‌های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه کلمه و شمرده بخوانید

لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْسُومٌ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ
خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِلَّا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَابًا
وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَالُهَا وَذُلَّتْ أُطُوفُهَا تَذَلِيلًا وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ
وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَتْ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيلًا غَالِيَهُمْ ثِيَابٌ سُنْدُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ
وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَعْلُومٌ فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ
إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا
مَا نَنْسَخُ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلَهَا وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا
إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا

حروف نافوانا (۱)

خواندن

خواهر

در کلمه های فارسی به حرف «**واو**» برمی خوریم که در بعضی از کلمه های نوشته شده، ولی خوانده نمی شود؛ مانند:

خواب - **خویش** - **خواستن** - **خوان**

خوانا - **خواهش** - **خوار** - **خواربار**

در قرآن کریم هم به چهار حرف « و . ا . ل . ی » است که بعضی وقت‌هاست. برای اینکه با موارد خوانا اشتباه نشوند، آن‌ها را بدون علامت نوشته‌اند.

هر وقت بی علامتند ز دست مردم راحتند * هر وقت با علامتند گرفتار قرائتند
با این چهار حرف « و . ا . ل . ی » کلمه‌ی « والی » درست کرده‌اند:
به به بین چه عالیه چون از حروف والیه * نوشته می‌شه خوانده نمی‌شه
یکی از آنها، پایه و کرسی همزه (وُ ، اُ ، یُ) است

حرف همزه « ء » بعضی وقت‌ها به تنهایی می‌آید؛ مانند: مَاءٌ - حِیٌّ - سُوءٌ - یَشَاءُ
بعضی وقت‌ها، روی سه حرف (وُ ، اُ ، یُ) قرار می‌گیرد، در این صورت « و ، ا ، ی » پایه و کرسی برای همزه‌اند و خوانده نمی‌شوند؛ مانند:

مُؤْمِنٌ = مُءٌ مِّنْ سَأَلَ = سَاءَلْ
بَارِئٌ = بَارِئٌ بِئْسَ = بِئْسَ

کلمه‌های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

تُوْتِي - فُوَادُ - يُؤْفَكُ - تُؤْوِي - مَاوُّهَا - أَبَتِ - نَأْتِي - أَمِرْتُ

بِأَسْمَاءٍ - أَقْرَبُ - قُرِيٌّ - يُبْدِي - يَنْشِي - بَادِيٌّ - تُبَوِّئُ

یکی دیگر پایه و کرسی صدای کشیده‌ی فتحه (- و - ی) است

با این شکل «-» صدای کشیده‌ی فتحه، در گذشته آشنا شدیم، بعضی وقت‌ها، این

شکل «-» به تنهایی می‌آید، مانند: إِلَهَ - ذَلِكَ - هَؤُلَاءِ - لَكِنْ - رَحْمَنُ

بعضی وقت‌ها، بعد از آن، دو حرف «و، ی» قرار می‌گیرند که علامتی ندارند «و، - ی» و پایه و

کرسی برای صدای کشیده‌ی فتحه‌اند و خوانده نمی‌شوند؛ مانند:

صَلَوَةٌ = صَلَاةٌ مُوسَى = مُوسَا

بعضی وقت‌ها، یای غیرآخر «**ی**» پایه وکرسی صدای کشیده‌ی فتحه قرار می‌گیرد که در این صورت، نقطه‌های آن را نمی‌نویسند «**ـِ**» مانند:

تَلَّهَا = تَلَّهَا

کلمه‌های زیر را یک‌بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

نَجْوَةٌ - زَكْوَةٌ - حَيْوَةٌ - مِشْكُوَةٌ - غَدْوَةٌ - ضُحَى - فَهْدَى

سُكَاوَى - فَنَادَى - نَزَكَ - هَدَى - أَتَكَ - عُقْبَهَا - يَرْضَى

لِتَرْضَى - تَلَّى - ذَكَرَهُمْ - اسْتَعَلَى - يَتَزَكَّى - عَلَى أَثَرِي - أَوْلَاهُمَا

آیه های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه کلمه و شمرده بخوانید

فَلَا صَدَقَ وَلَا صَلَّى - وَلَكِنْ كَذَبَ وَتَوَلَّى ۗ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
فَإِذَا جَاءَ وَعَدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرًا لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ
فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ
قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَى غَنَمِي صَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَوَاتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ
قَالَ أَجِئْنَا لِنُخْرِجَنَّكَ مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسَى فَلَاتَكُ فِي مِرْيَةٍ مِمَّا يَعْْبُدُ هَؤُلَاءِ
قَدْ جِئْتُمْ بِبَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِيَ بَنِي إِسْرَائِيلَ يَوْمَئِذٍ تَعْرَضُونَ لَا تَخْفَى مِنْكُمْ
فَأَرَدْنَا أَنْ يُبَدِّلَهُمُ اللَّهُمَّ رُبُّهُمْ خَيْرًا مِنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا مُتَّكِلِينَ عَلَيْهَا مُتَّقَابِلِينَ
مَا ءَأَمَنْتَ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَنثورًا

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: برای این که بتوانید کلمات دارای علامت های آموزش داده شده را بخوانید، تمرین های زیر را انجام دهید.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت ها و مطالب آموزش داده باشد. به یاری خداوند با مطالب دیگر نیز آشنا خواهیم شد.

از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال های شما را برطرف کنند.

* * * * *

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ الْقُرْآنَ لَا يُقْرَأُ هَذْرَمَةً، وَلَكِنْ يُرْتَّلُ تَرْتِيلاً

امام صادق فرموده اند: همانا قرآن را نباید تُند و سریع خواند بلکه باید به صورت ترتیل

(منظم و شمرده) خوانده شود

یکی دیگر از موارد حروف ناخوانا، الف بدون علامت « ا » است

هرگاه الف بدون علامت « ا »، در وسط یا آخر کلمه قرار گیرد، خوانده نمی‌شود، مانند:

وَاحْلُلْ = وَحَلَّلْ عَمِلُوا = عَمِلُوا

بعضی از قرآن‌ها، روی الف ناخوانای وسط کلمه، صاد غیرآخر « ا » و روی الف آخر کلمه دایره « ا » قرار داده‌اند؛ مانند:

وَأَضْرِبْ - وَالْفُلْكَ - فَاَنْصُرْ - نَصْرُوا - فَرِحُوا - كَانُوا - صَبْرُوا - تَعْتُوا

کلمه‌های زیر را بخش‌بخش و شمرده بخوانید:

أَقِيمُوا - تَقُولُوا - خَسِرُوا - تَعَاوَنُوا - لَتَارِكُوا - وَالَّذِينَ - فَالْيَوْمَ - وَأَرْكَعُوا

بِالْآخِرَةِ - فَأَصْبِرْ - وَالْبَيْتِ - وَأَسْمَعُوا - فَاتَّقُوا - فَاَقْتُلُوا - وَأَشْكُرُوا - وَاتُوا

یکی دیگر از موارد حروف ناخوانا، لام بدون علامت « ل » است.

هر گاه « ل » علامتی نداشته باشد، خوانده نمی‌شود، به جای آن، حرف بعدی با تشدید خوانده می‌شود؛ مانند:

السَّمْسُ = السَّمْسُ الرَّسُولُ = الرَّسُولُ

کلمه‌های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

لِلشَّارِبِينَ - مِنَ الرَّحْمَةِ - وَالزَّيْتُونَ - لِلطَّاغِينَ - وَالظَّالِمِينَ - مِنَ الذَّهَبِ
وَالصُّلْحُ - هُوَ الضَّلَالُ - مِنَ الزَّاهِدِينَ - عِبَادَ اللَّهِ - فَالنَّارُ - جَنَاحَ الذُّلِّ
يَقُولُ الظَّالِمُونَ - خِلَالَ الدِّيَارِ - إِنَّ السَّاعَةَ - نَجْزِي الظَّالِمِينَ

سورہ بینہ راہک باربخش بخش وباردیگر به صورت کلمه کلمه وشمردہ بخوانید

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

لَمْ یَكُنِ الَّذِیْنَ كَفَرُوا مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ وَ الْمُشْرِكِیْنَ مُنْفَكِّیْنَ حَتّٰی تَأْتِیَهُمُ الْبَیِّنَةُ ﴿١﴾
رَسُولٌ مِنَ اللّٰهِ یَتْلُوْا صُحُفًا مُّطَهَّرَةً ﴿٢﴾ فِیْهَا كُتِبَ قِیْمَةٌ ﴿٣﴾ وَ مَا تَفَرَّقَ الَّذِیْنَ اُوْتُوا الْكِتَابَ
اِلَّا مَنْ بَعْدَ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَیِّنَةُ ﴿٤﴾ وَ مَا اُمِرُوْا اِلَّا لِیَعْبُدُوْا اللّٰهَ مُخْلِصِیْنَ لَهُ الدِّیْنَ حُنَفَآءَ
وَ یُقِیْمُوا الصَّلٰوةَ وَ یُؤْتُوْا الزَّكٰوةَ وَ ذٰلِكَ دِیْنُ الْقِیْمَةِ ﴿٥﴾ اِنَّ الَّذِیْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ
وَ الْمُشْرِكِیْنَ فِی نَارِ جَهَنَّمَ خٰلِدِیْنَ فِیْهَا اُولٰٓئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِیَّةِ ﴿٦﴾ اِنَّ الَّذِیْنَ ءَامَنُوْا
وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اُولٰٓئِكَ هُمْ خَیْرُ الْبَرِیَّةِ ﴿٧﴾ جَزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنّٰتٌ عَدْنٍ تَجْرٰی مِنْ
تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خٰلِدِیْنَ فِیْهَا اَبَدًا رَّضِیَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَ رَضُوْا عَنْهُ ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِیَ رَبَّهُ ﴿٨﴾

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: برای این که بتوانید کلمات دارای علامت های آموزش داده شده را بخوانید، تمرین های زیر را انجام دهید.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت ها و مطالب آموزش داده باشد. به یاری خداوند با مطالب دیگر نیز آشنا خواهیم شد. از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال های شما را برطرف کنند.

* * * * *

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : لِكُلِّ شَيْءٍ حِلْيَةٌ، وَحِلْيَةُ الْقُرْآنِ الصَّوْتُ الْحَسَنُ

پیامبر اکرم: برای هر چیزی، زینتی است و زینت قرآن، صدای خوش و نیکو می باشد.

تبدیل صداهای کشیده به کوتاه

۱- صدای کشیدهٔ ضمه در شش کلمه تبدیل به صدای کوتاه می‌شود

در قرآن به شش کلمه بر می‌خوریم که با صدای کشیده‌ی ضمه «**أُ**» نوشته شده ولی باید آن‌ها را با صدای کوتاه ضمه «**أ**» بخوانیم. شیوه‌ی نوشته و خواندن آن شش کلمه به قرار زیر می‌باشد:

أُولُوا = أُلُوا

أُولَى = أُلَى

أُولَاتٍ = أُلَاتٍ

أُولَاءِ = أُلَاءِ

سَأُولِكُمْ = سَأُولِكُمْ

أُولَئِكَ = أُولَئِكَ

۲- هرگاه در آخر کلمه، صدای کشیده‌ی «ا-، ی-، و» باشد و در ابتدای کلمه‌ی بعدی، حرف ساکن و یا تشدیددار «- -» قرار گیرد، در این صورت صدای کشیده را باید به صورت صدای کوتاه بخوانیم، مانند:

ذُو الْعَرْشِ = ذُلْعَرْشِ قَالُوا اتَّخَذَ = قَالُتَّخَذَ

نکته: در جاهایی که صدای «ا-، ی-» باید با صدای «- -» خوانده شوند، در قرآن به صورت «- -» نوشته شده ولی باید توجه داشته باشیم، که «ا» و «ی» بعد از «- -» خوانده نمی‌شوند، مانند:

وَإِذَا الْجِبَالُ = وَإِذَلْجِبَالُ فِي الْأَرْضِ = فِي لَأَرْضِ

کلمه‌های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

جَعَلْنَا الْأَنْهَارَ - ذَوِي الْقُرْبَى - أَوْثُوا الْكِتَابَ - هَذَا الْوَعْدُ - مُخْزِي الْكَافِرِينَ
إِلَى الْحَوْلِ - فَجَرْنَا الْأَرْضَ - وَابْتَلُوا الْيَتَامَى - يَا أَيُّهَا النَّاسُ - تَكْتُمُوا الْحَقَّ
الَّذِي أَوْثَمِنَ - إِنَّمَا التَّوْبَةُ - عَلَى الثَّلَاثَةِ - وَآتُوا الزَّكَاةَ - نَجْزِي الظَّالِمِينَ
رَبَّنَا كَشِفْ - إِحْدَى ابْنَتِي - فَاسْتَبِقُوا الصِّرَاطَ - فِي الْحَافِرَةِ - نَزَّلْنَا الذِّكْرَ
أَقِيمُوا الصَّلَاةَ

آیه‌های زیر را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه کلمه و شمرده بخوانید

قَالُوا نَحْنُ أَوْلُوا قُوَّةً وَأُولُوا بَأْسٍ شَدِيدٍ
بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ
وَأُولَاتِ الْأَحْمَالِ أَجْلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ
أُولَئِكَ مَاؤُنْهْمُ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا
قَالَ هُمْ أَوْلَاءٌ عَلَى أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَى
وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَا أُخْدُودًا بِأَحْسَنِهَا سَأُرِيكُمْ دَارَ الْفَاسِقِينَ

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: برای این که بتوانید کلمات دارای علامت های آموزش داده شده را بخوانید، تمرین های زیر را انجام دهید.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت ها و مطالب آموزش داده باشد. به یاری خداوند با مطالب دیگر نیز آشنا خواهیم شد. از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال های شما را برطرف کنند.

* * * * *

قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ أَفْوَاهَكُمْ تُرْقُ الْقُرْآنَ فَطَهَّرُوهَا بِالسِّوَاكِ.

امام علی علیه السلام فرموده اند: دهان های شما، راه های قرآن است، پس آنها را با مسواک زدن

پاکیزه نمایید.

تبدیل صداهای کوتاه به کشیده

اگر آخر کلمه، حرف «ه، ه» با صدای کوتاه «ه» باشد و قبل از آن، حرفی با صدای کوتاه «ه» قرار گیرد «ه، ه» در این صورت، صدای کوتاه حرف هاء، تبدیل به صدای کشیده ی «ه» می شود «هی»؛ مانند:

رَسُولِه = رَسُولِهِي = عَبْدِهِي

اگر آخر کلمه، حرف «ه، ه» با صدای کوتاه «ه» باشد و قبل از آن، حرفی با صدای کوتاه «ه یا ه» قرار گیرد «ه، ه» در این صورت، صدای کوتاه حرف هاء، تبدیل به صدای کشیده ی «ه و» می شود «هو»؛ مانند:

رَبَّه = رَبَّهٗو = عِنْدَه = عِنْدَهٗو

کلمه های زیر را، بخش بخش و شمرده بخوانید:

نَفْسِهِ - بِعِبَادِهِ - لِقَوْمِهِ - وَلَدِهِ - مِنْ دُونِهِ - بِيَدِهِ - مِيثَاقِهِ - بِأَمْرِهِ - فِي بَطْنِهِ
أَنَّهُ - أَمْرُهُ - عَلَّمَهُ - عَبَدَهُ - رَسُولُهُ - كِتَابَهُ - مَعَهُ - أَنْزَلَهُ - يَمُدُّهُ - أَخْلَدَهُ

در بعضی از قرآن ها در جایی که صدای کوتاه باید تبدیل به صدای کشیده شود، علامت کسره را به صورت ایستاده و علامت ضمّه را به صورت وارونه « ِْ - » نوشته اند، مانند:

أَنَّهُ - يَرَهُ - لِقَوْمِهِ - مِنْ دُونِهِ

و در بعضی از قرآن ها، در مواردی که صداهاى کوتاه کسره و ضمه « ُْ - » باید با صدای کشیده « ِْ - ی ُْ و » خوانده شوند، واوویای کوچکی بعد از آن حرف، اضافه کرده اند، مانند:

سَبِيلُهُ و - مِنْ وَرَائِهِ ي - سَنَسِمُهُ و - مِنْ رَحْمَتِهِ ي - بِعِبَادِهِ ي - تَأْخُذُهُ و

فَسَيُنْزِرُهُ و - ذَاوُودَ - يُحْيِي - يَسْتَوُونَ - نَبِيْنَ - صَاحِبَتِهِ ي

در سه صورت زیر، صدای حرف «ه، ه» تغییر نمی‌کند:

۱. قبل از حرف «هاء»، حرف ساکن باشد، مانند:

مِنْهُ - إِلَيْهِ - لَدُنْهُ - فَأَعْبُدْهُ - يَعْلَمُهُ - فَبَشِّرْهُ

۲. قبل از حرف «هاء»، حرفی با صدای کشیده باشد، مانند:

أَخُوهُ - فِيهِ - أَنْزَلْنَا - خُذُوهُ - يَهْدِيهِ - هَذَا

۳. بعد از حرف «هاء»، حرف ساکن یا مشدّد باشد، مانند:

لَهُ الْحَمْدُ - نَصَرَهُ اللَّهُ - دُونِهِ الْبَاطِلُ - بِهِ الَّذِينَ

سورة عاديات وقارعه را یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه کلمه و شمرده بخوانید

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا ۝۱ فَالْمُورِيَّاتِ قَدْحًا ۝۲ فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا ۝۳ فَأَثَرْنَ بِهِ نَقْعًا ۝۴ فَوَسَطْنَ
بِهِ جَمْعًا ۝۵ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ ۝۶ وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذٰلِكَ لَشَهِيدٌ ۝۷ وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ۝۸
أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ۝۹ وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ ۝۱۰ إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ ۝۱۱

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الْقَارِعَةُ ۝۱ مَا الْقَارِعَةُ ۝۲ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ ۝۳ يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ
۝۴ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ۝۵ فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ۝۶ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ
رَّاضِيَةٍ ۝۷ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ۝۸ فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ ۝۹ وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَّةُ ۝۱۰ نَارٍ حَامِيَةٍ ۝۱۱

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: برای این که بتوانید کلمات دارای علامت های آموزش داده شده را بخوانید، تمرین های زیر را انجام دهید.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت ها و مطالب آموزش داده باشد. به یاری خداوند با مطالب دیگر نیز آشنا خواهیم شد.

از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال های شما را برطرف کنند.

* * * * *

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ كَانَ الْقُرْآنُ حَدِيثَهُ وَالْمَسْجِدُ بَيْتَهُ بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ.

کسی که قرآن سخنش و مسجد خانه اش باشد، خداوند برایش خانه ای در بهشت، بنا می کند.

حروف مُقَطَّعه

قرآن ۱۱۴ سوره دارد و ۲۹ سوره‌ی آن با کلمه‌هایی شروع می‌شود که به صورت **قطعه قطعه جدا جدا** و هر حرفی با اسم عربی آن باید خوانده شود و به همین جهت به آن‌ها **حروف مُقَطَّعه** می‌گویند؛ مانند: **الم = اَلِف، لَام، مِیم المص = اَلِف، لَام، مِیم، صاد**

اسامی بعضی از این حروف، در عربی با فارسی تفاوت دارند، در قرآن‌های با رسم ایرانی، روی این حروف، علامتی به این شکل «--'» قرار داده‌اند، تا قاری فارس زبان، آن‌ها را درست تلفظ

کند؛ مانند: **یس = یَا، سین = حَم = حَا، میم = ظَه = ظَا، ها**

صدای کشیده‌ی بعضی از این اسامی، باید از حالت معمولی، بیشتر کشیده شوند، از این رو آن‌ها را با علامت مد مشخص کرده‌اند؛ مانند: **ص = صَاد ق = قاف ن = نون**

بقیه‌ی موارد حروف مقطعه: طس - طسم - الر - المر - حم عسق - كهيعص

آخرین مطلب:

اگر بعد از تنوین، حرف ساکن و یا تشدید داری قرار گیرد، در این صورت هنگام تلفظ، دو حرف ساکن در کنار هم قرار خواهند گرفت؛ مانند: رَجُلٌ افْتَرَى = رَجُلٌ نَفْتَرَى
برای راحت خواندن حرف ساکن دوم، نون تنوین را در تلفظ با صدای «-» خوانده می‌شود، به این صورت « رَجُلٌ نَفْتَرَى » در بعضی از قرآن‌ها نون کسره‌دار کوچکی در زیر آن کلمه نوشته‌اند، به این صورت:

فِسْقُ الْيَوْمِ = فِسْقُ نِ الْيَوْمِ = فِسْقُ نِ الْيَوْمِ
جَزَاءُ الْحُسْنَى = جَزَاءُ نِ الْحُسْنَى = جَزَاءُ نِ الْحُسْنَى
يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ = يَوْمَئِذٍ نِ الْمَسَاقُ = يَوْمَئِذٍ نِ الْمَسَاقُ

كلمات زیر را، یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه و شمرده بخوانید:

مَثَلًا الْقَوْمُ - إِنْكَ افْتَرَاهُ - عَدْنِ الَّتِي - سَوَاءً الْعَاكِفُ
بِغْلَامِ اسْمُهُ - أَحَدُ اللَّهِ - لَهُوَ انْفَضُوا - يَوْمَئِذٍ السَّلَمَ
عُزَيْرِ ابْنُ - قَوْمًا اللَّهُ - قَوْمُ نُوحِ الْمُرْسَلِينَ - شَيْئًا اتَّخَذَهَا
غَادًا الْأُولَى - رَجُلٌ افْتَرَى - كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ - أَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا
رَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا - زُجَاجَةَ الزُّجَاجَةِ - مِصْبَاحُ الْمِصْبَاحِ - أَلِيمًا الَّذِينَ

آیه های زیر یک بار بخش بخش و بار دیگر به صورت کلمه کلمه و شمرده بخوانید:

وَأَمَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ وِجْرَاءُ الْحُسْنَىٰ
جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ
وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا
وَالْقَوَا إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَامَ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ
إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ
وَأَنَّهُ وَأَهْلَكَ غَادًا الْأُولَىٰ وَثَمُودَ فَمَا أَبْقَىٰ وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلُ
أَلْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَنِ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْكَافِرِينَ عَسِيرًا
سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَأَنفُسُهُمْ كَانُوا يَظْلِمُونَ

تمرین منزل

قرآن آموزان عزیز: خدا را شکر، به یاری خداوند، با همه‌ی علامت‌ها و مطالب روخوانی قرآن کریم آشنا شدیم، برای این‌که علامت‌ها و مطالب روخوانی در ذهن ما جای گیرد و بتوانیم قرآن را روان و بدون غلط بخوانیم، لازم است روزانه چند صفحه از قرآن را به صورت شمرده و با دقت بخوانیم، تا زمینه‌ی آشنایی با قواعد تجوید پیدا کنیم و قرآن را آن‌گونه بخوانیم که مسلمان‌های صدر اسلام از زبان پیامبر اکرم، حضرت محمد بن عبدالله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شنیده بودند.

روی یک صفحه از قرآن تمرین کنید، تنها حروفی را بخوانید که دارای علامت‌ها و مطالب آموزش داده باشد. به یاری خداوند با مطالب وقف و ابتدا نیز آشنا خواهیم شد.

از افرادی که قرآن خواندن را بلداند بخواهید تا به خواندن شما گوش دهند و اشکال‌های شما را برطرف کنند.

برای جلسه بعد حتماً قرآن با خود بیاورید تا تمرین را از روی قرآن انجام دهیم

وقف

قطع صدا پس از خواندن هر عبارت که برای تازه کردن نَفَس باشد را « **وقف** » می‌گویند. در قرائت قرآن هنگام وقف، تغییراتی در آخر بعضی از کلمه‌ها به وجود می‌آید که باید با آن‌ها آشنا شویم.

۱. وقف بدون تغییر

اگر حرف آخر کلمه، ساکن یا دارای صدای کشیده «---ا---، ی، و» باشد، تغییری در آن داده نمی‌شود و به همان صورت خوانده می‌شوند؛ مانند:

قُمْ فَأَنْذِرْ - فَاَنْطَلَقَا - وَادْخُلِيْ جَنَّتِيْ - وَلَا تُسْرِفُوْا
وَرَبِّكَ فَكَبِّرْ - وَالصُّحُفِ - اَفَعَصَيْتَ اَمْرِيْ - تُقَاتِلُوْا

۲. وقفِ اسکان

اسکان یعنی **ساکن کردن**، اگر حرف آخر کلمه، صدای کوتاه یا تنوین گسره یل ضمه داشته باشد، هنگام وقف، ساکن می‌گردد؛ مانند:

هُدًى لِلْمُتَّقِينَ = هُدًى لِلْمُتَّقِينَ اِيَّاكَ نَسْتَعِينُ = اِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

عَاقِبَةُ الْأُمُورِ = عَاقِبَةُ الْأُمُورِ؛ حَظٌّ عَظِيمٌ = حَظٌّ عَظِيمٌ؛ حُورٌ عِينٌ = حُورٌ عِينٌ

نکته: اگر حرف آخر کلمه، دارای علامت تشدید باشد، هنگام وقف، حرف آخر ساکن می‌شود ولی تشدید آن باقی می‌ماند و باید دو بار به صورت ساکن و بدون فاصله خوانده ، مانند:

حَمَلُهُنَّ = حَمَلُهُنَّ أَيُّنَ الْمَفْرُوعَاتِ = أَيُّنَ الْمَفْرُوعَاتِ بَغَيْرِ الْحَقِّ = بَغَيْرِ الْحَقِّ

۳. وقف ابدال

ابدال یعنی تبدیل کردن، اگر حرف آخر کلمه‌ای تاء گرد «ة - ة» باشد هنگام وقف، به های ساکن «ه - ه» می‌شود، مانند:

أَقِيمُوا الصَّلَاةَ = أَقِيمُوا الصَّلَاةَ فِي الْحَافِرَةِ = فِي الْحَافِرَةِ
وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ = وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ دَكَّةً وَاحِدَةً = دَكَّةً وَاحِدَةً
نَخْلٍ خَاوِيَةٍ = نَخْلٍ خَاوِيَةٍ عَلَيْهِمْ مُّؤَصَّدَةٌ = عَلَيْهِمْ مُّؤَصَّدَةٌ

همچنین اگر حرف آخر کلمه، دارای تنوین فتحه «-» باشد، در هنگام وقف، تنوین حذف شده و به الف مدّی (صدای کشیده‌ی فتحه) تبدیل می‌شود، مانند:

أَعْنَابًا = أَعْنَابًا هُدًى = هُدًى عِشَاءً = عِشَاءً

تمرین: در جلسه قبل گفته شد که همه قرآن با خود بیاورند ، سوره‌ی «نازعات» را بیاورید، به صورت کلمه کلمه و شمرده بخوانید و برآخ‌آیات، وقف کنید.

* * * * *

تا به حال اضافه بر ساده خوانی قرآن به صورت بخش‌بخش و کلمه کلمه، با شیوه‌ی وقف کردن بر آخر کلمه‌ها نیز آشنا شدیم، برای این‌که بتوانیم قرآن را به صورت روان بخوانیم، از این بعد باید آیات قرآن را به صورت کلمه کلمه و سپس جمله جمله و آیه آیه بخوانیم تا ان شاء الله بعد از چند روزی بتوانیم قرآن را روان و بدون غلط بخوانیم.

تمرین منزل

سوره‌ی «عَبَسَ» را نخست به صورت کلمه کلمه و سپس جمله جمله و آیه آیه بخوانید و برآخ‌آیات، وقف کنید.

انتخاب محل مناسب برای وقف

دربحث وقف با نحوه‌ی وقف کردن بر آخر کلمه‌ها و آیه‌ها آشنا شدیم. بعضی از آیه‌های قرآن کوتاه‌اند و می‌توانیم آن‌ها را با یک نَفَس بخوانیم، اما بعضی از آیه‌های قرآن طولانی‌اند و نمی‌توانیم آن‌ها را با یک نَفَس بخوانیم و ناچاریم وسط آیه توقف کنیم و سپس به خواندن قرآن ادامه دهیم. اگر بخواهیم وسط آیه توقف کنیم، باید جایی را برای وقف کردن انتخاب کنیم تا معنا و مفهوم آیه تغییر پیدا نکند. حتماً خواهید گفت که قرآن به زبان عربی است و ما معنای عربی را نمی‌دانیم، از کجا بدانیم جای مناسب برای وقف کردن در وسط آیه کجا است؟ دانشمندان علوم قرآن، به منظور جلوگیری از اشتباه و تغییر در معنا و مفهوم آیه‌های قرآن کریم، نشانه‌هایی را مُعَيَّن کرده‌اند که به «**رموز وقف**» مشهور است تا مسلمانان با توجه به آن رموز بتوانند جای مناسب برای وقف کردن انتخاب کنند.

رموز وقف

- « م » نشانه‌ی « وقف لازم » یعنی باید بر آن وقف شود.
- « ط » نشانه‌ی « وقف مطلق » یعنی بهتر است بر آن وقف شود.
- « ج » نشانه‌ی « وقف جایز » یعنی وقف و وصل آن یکسان است.
- « ز » نشانه‌ی « وقف مُجَوِّز » یعنی بهتر است بر آن وقف شود.
- « ص » نشانه‌ی « وقف مرخص » یعنی در صورت کمبود نفس می‌توان وقف کرد.
- « لا » نشانه‌ی « وقف ممنوع » یعنی نباید بر آن وقف شود.
- در بعضی از قرآن‌ها به جای نشانه‌ی « ط » از نشانه‌ی « قِلی » و به جای نشانه‌ی « ز » از نشانه‌ی « صِلی » استفاده کرده‌اند.
- « قِلی » یعنی: « الْوَقْفُ أَوَّلِي »: وقف آن بهتر است.
- « صِلی » یعنی: « الْوَصْلُ أَوَّلِي »: وصل آن بهتر است.

چند نکته:

۱. پیامبر گرامی اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بر آخر آیه‌ها وقف می‌کرد، ما نیز به پیروی از آن حضرت بهتر است بر آخر آیه‌ها وقف کنیم، هرچند آیه‌ها کوتاه باشد و ما بتوانیم چند آیه را با هم و به یک نَفَس بخوانیم.

۲. در قرآن کریم وقفی که حرام یا واجب باشد نداریم، و رموز وقف برای راهنمای قاری قرآن است برای انتخابِ مَحَلِّ مناسبِ وقف کردن. از این رو اگر قاری قرآن نتواند تا مَحَلِّ رموز وقف با یک نَفَس بخواند می‌تواند توقف کند و بعد از نَفَس تازه کردن به خواندن خود ادامه دهد.

تمرین: سوره‌ی «مُلک» را با توجه به «رموز وقف» نخست به صورت کلمه کلمه و سپس آیه آیه و شمرده بخوانید.

تقدیم به :

مولود کعبه و اولین شهید محراب

امیر مؤمنان، حضرت علی بن ابی طالب علیه السلام

و شهدای محراب انقلاب اسلامی ایران

چاپ این کتاب، با هماهنگی مؤلف، برای تمامی مؤسسات آموزشی آزاد است؛ مشروط
به اینکه قیمت پشت جلد، به قیمت تمام شده باشد. علی حبیبی: ۰۹۱۲۲۵۳۲۹۶۹

شکرانه

خداوند را شاکرم که به این بنده‌ی ناچیز، توفیق داد تا در زمره‌ی مبلغین احکام دین مُبین اسلام قرار گیرم و چند صفحه در رابطه با آموزش صحیح قرآن به یادگار بگذارم، امیدوارم به فضل و کرمش پذیرد و ذخیره‌ی آخرتم قرار دهد.

﴿يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ﴾

از همه‌ی عزیزانی که از این نوشته، استفاده می‌کنند، التماس دعا دارم و اگر نقیصه‌ای دیدند، تذکر دهند تا در چاپ‌های بعدی اصلاح گردد.

برای استفاده از این نوشته، به سایت اندیشوران حوزه علمیه قم. قسمت علوم قرآنی. علی حبیبی احمدآبادی مراجعه فرمایید.

آدرس ما در سرش: @habibi.tajvid و در ایتا @habibi_tajvid

۲۱ رمضان المبارک ۱۴۳۶. مصادف با سالروز شهادت اولین شهید محراب، امیرمؤمنان علی بن ابی طالب علیه السلام

قم. شیخ علی حبیبی. همراه ۰۹۱۲۲۵۳۲۹۶۹.

۳۷۷۴۱۷۷۶

